

EUROPEAN INFORMATION SOCIETY INSTITUTE, O. Z.
P.O.BOX T-38, 040 01 Košice, Slovakia
IČO: 42 227 950, www.eisionline.org, eisi@eisionline.org

Ako vysporiadať autorské práva pri organizovaní verejného kultúrneho podujatia.

1. Plánujem použiť CHRÁNENÉ DIELO

Predpokladom použitia autorského diela (alebo iného predmetu, ktorý je chránený autorským zákonom) je **súhlas autora** s takýmto použitím. Pokiaľ dielo nespadá do kategórie voľných diel, prípadne nejde o použitie spôsobom upraveným v autorskom zákone pod §§ 24 – 38 (tzv. zákonné licencie), autor udeľuje súhlas na použitie diela licenčnou zmluvou uzavretou medzi autorom a používateľom diela. V praxi však nie je vždy možné, aby autor dokázal zabezpečiť monitoring používania jeho jednotlivých diel, uzatvárať licenčné zmluvy a vyberať odmeny za použitie na individuálnej báze a to vzhľadom na skutočnosť, že dielo (resp. iný predmet chránený autorským právom) používa veľký počet používateľov v rôznom čase a priestore. Preto sa autori a ďalší nositelia práv združujú v občianskych združeniach, tzv. organizáciách kolektívnej správy, ktorých primárnou úlohou je spravovať majetkové práva tvorcov. Aj napriek všeobecne uznávanému faktu, že efektívnosť kolektívnej správy je vyššia ako správa individuálna, autor má pri spravovaní svojich práv **možnosť slobodnej voľby** – buď sa nechá zastúpiť OKS, alebo svoje práva spravuje sám.

Pre používateľa hudobného diela teda prichádzajú v súvislosti s použitím **chráneného diela** do úvahy **DVE MOŽNOSTI**:

a) Platí cez OKS - vysporiada autorské práva prostredníctvom príslušnej organizácie kolektívnej správy. Autorský zákon znením § 81, ods. 6 zaťažuje používateľa hudobného diela – usporiadateľa verejného kultúrneho podujatia **notifikačnou povinnosťou** voči príslušnej OKS. Mal by teda OKS oznámiť jednak skutočnosť, že na určitom podujatí plánuje použiť chránené hudobné diela, a jednak poskytnúť ďalšie informácie, napr. zoznam hraných diel* (tzv. playlist), ktoré sú nevyhnutné pre riadnu správu majetkových práv, najmä identifikáciu a prerozdelenie príjmov jednotlivým zastupovaným osobám – nositeľom práv. Podľa poslednej novely č. 349/2012 Z.z. účinnéj od 1. decembra 2012 tak už nemusí urobiť najneskôr desať dní vopred, ale kedykoľvek *pred* jeho uskutočnením.

*Fomulár je možné stiahnuť z web stránky SOZA (Tlačivá pre používateľov: **Zoznam použitých hudobných diel**, príp. **Hlásenie o použití hudobných diel** – pre používateľov, ktorí majú uzavretú Hromadnú licenčnú zmluvu so SOZA), pozri: <http://www.soza.sk/index.php?id=113>

b) Platí priamo autorovi - vysporiada autorské práva priamo s autorom.

Výhodou takéhoto riešenia je možnosť individuálne dojednať odmenu pre autora bez ohľadu na sadzobník autorských odmien za používanie hudobných diel (pozri: <http://www.soza.sk/index.php?id=115>), prípadne možnosť bezodplatného použitia diela. Druhou výhodou je skutočnosť, že autorská odmena bude autorovi vyplatená priamo, nie sprostredkovane - cez kolektívneho správcu.

Ak sa autor rozhodne pre individuálnu správu práv, nestačí, že sa nezdrúží, resp. nenechá zastupovať pri výkone svojich majetkových práv niektorou z organizácií kolektívnej správy. Podľa § 84 AZ je potrebné, aby túto správu *výslovne vylúčil*. Ak teda používateľ hodlá (na základe voľby autora) vysporiadať autorské práva priamo s ním, okrem riadnej *licenčnej zmluvy* by mal získať od autora *prehlásenie o výslovnom vylúčení kolektívnej správy**. Aj v prípade individuálneho dojednanja licenčnej zmluvy (podľa nášho názoru) naďalej trvá *notifikačná (oznamovacia) povinnosť* používateľa diela voči príslušnej OKS. Spolu s požadovanými údajmi však používateľ poskytne OKS aj informáciu o tom, že súhlas na použitie (niektorých alebo všetkých) hudobných diel získal priamo od autora licenčnou zmluvou ako aj skutočnosť, že autor kolektívnu správu majetkových práv k týmto dielam výslovne vylúčil. Spolu s nahláškou použitia hudobného diela teda používateľ odošle OKS aj rovnopis prehlásenia.

*Prehlásenie o vylúčení kolektívnej správy nájdete na 3. strane tohto dokumentu

2. Plánujem použiť **VOĽNÉ DIELO**

Autorskoprávna ochrana diel je časovo ohraničená. Majetkové práva viažuce sa k dielu v zásade trvajú počas života autora a 70 rokov po jeho smrti. Po uplynutí tejto doby sa dielo stáva voľným, t.j. možno ho použiť *bez súhlasu* autora (resp. osôb, na ktoré prešli práva k dielu) a bez povinnosti uhradiť autorskú odmenu. Problematika trvania majetkových práv je však o čosi zložitejšia, preto ak existuje pochybnosť o tom, či je alebo nie je dielo voľné, používateľom jednoznačne odporúčame postupovať podľa už spomínaného § 81, ods. 6 autorského zákona.

Pokiaľ však usporiadateľ verejného kultúrneho podujatia plánuje použiť autorsky nespracovaný hudobný *folklór*, ktorý jednoznačne spadá do kategórie voľných diel, sme toho názoru, že použitie takéhoto diela na verejnom kultúrnom podujatí *nie je potrebné OKS nahlasovať*. Náš názor sme zdôvodnili a bližšie sa tejto problematike venovali v našej občianskej poradni, vid':

<http://eisionline.org/index.php/projekty-m/obcianska-poradna/51-faq2> .

Aby nedochádzalo k zbytočným nedorozumeniam, odporúčame usporiadateľom vyžiadať si od interpretu prehlásenie**, v ktorom deklaruje skutočnosť, že na podujatí bude interpretovať len autorsky nespracovaný folklór. Toto prehlásenie si ponechá usporiadateľ pre prípad kontroly zo strany príslušnej organizácie kolektívnej správy.

** Prehlásenie interpreta nájdete na 4. strane tohto dokumentu

Prehlásenie o vylúčení kolektívnej správy.

Podpísaný/á/,

trvale bytom,,

č. OP.....,

prehlasujem, že **správu majetkového práva podľa § 18, ods. 2 g)** zákona č. 618/2003 Z.z.

o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) viažuceho sa

k dielu:

/názov diela/,

som nezveril žiadnej z organizácií kolektívnej správy.

Zároveň prehlasujem, že som v súlade s §18, ods. 2, a §40 autorského zákona udelil licenčnou

zmluvou

súhlas na použitie vyššie uvedeného diela

na verejnom kultúrnom podujatí

.....,

ktoré organizuje, dňa.....

V, dňa

Podpis autora

Prehlásenie interpretá

Podpísaný/á/,

trvale bytom,

v mene členov hudobného zoskupenia

prehlasujem, že na verejnom kult. podujatí.....,

ktoré organizuje, v

dňa,

budem interpretovať repertoár, ktorý je zostavený výlučne z prvkov autorsky nespracovaného folklóru.

V, dňa

Podpis interpretá